

Varga Zoltán Zsolt

MITIKUS MADÁR

HORGAS BÉLA VERSÉHEZ

2019-02-25 | HORGAS BÉLA VERSÉHEZ, JEGYZET

SÓHAJ

*Fák,
lépegetők,
zöldselyem ernyők,
tölgyek,
platánok, nyírek, pineák, fűgék, fenyők,
szél haját fésülők,*

*ég udvarát söprögetők,
sóhajtozók a tenger morajló szerelméért,
ti levelenként reszketők –
úgy szeretnék élni alattatok,
mintha volnék szárnyas madaratok,
bármikor
magasba
röppenő*

„Minden igazi versben ugyanarról van szó; az igazi versnek nincs 'tárgya'” – írja Márai Sándor. Nincs tárgya – teszem hozzá –, mert a vers maga a „véges végtelen”. Az „ugyanarról” azt jelenti, hogy a „mindenségről”.

Ilyen *igazi* vers számomra ez a panteista fohász. Testvér-darabjai persze végtelen számúak – nekem legelőbb József Attila- meg Nemes Nagy Ágnes-versek idéződnek fel.

A „másodállásban” képzőművész Horgas Béla madáralakúra nyírja a sorokat (a vers születésekor még nem volt szövegszerkesztő!), azaz képverset teremt, az avantgárd egyik leleményét. De nem egyszerűen a felfedezés örömeért, hanem a madárrá válás vágyát képileg is megjelenítve.

A 14 sorra tördelt vers 7 sorvégző magánhangzója „ő” – hatszor többes számot használva „ők” –, s az utolsó sor, a felröppenést egyszerre írva-rajzolva-kottázva, elengedi az addig „meg- és lekötő”, kopogó „k” hangokat.

A madár alakú verstest – egy „tollpihével”, azaz gondolatjellel elválasztva – két részre tagolódik. Az elsőben megszólítja, majd leírja a fákat, a második maga a sóhaj.

Az „évig érő fák” („lépegetők”, „ég udvarát söprögetők”) e hatalmas, szakállas férfiak, kisfiús félelemmel sóhajtoznak, levelenként reszketnek a lágy, a befogadó nő-tenger morajló szerelméért – és zöld napernyővel korzózó, szél haját fésülő nő-fák

epekednek a partokat korbácsoló férfi-tenger vad, morajló szerelméért –, hogy a mitikus egyesülésekből megszülethessen a madár alakban képzelt szabad szellem – maga a költői képzelet.

kép | Georges Braque: Felhőn átrepülő madár